

A

737

—

IV.

BALOG LADISLAUS

EXCERPTA quodam
EX VITA LADISLAI
BALOG

COLLECTANEA
HUNGARICA collig.

2. SZ. pp. 309-317

Mohely, Teleki utar
Ms. 18 sz.

L.

304

EXCERPTA QUAE DAM.
Ex V. I. A.

LADISLAI BALOG.

In Anno 1690. Die 21^{ca}: Augusti Zárnycs, és So-
hán közt, tízenkét Passákkal maga hadaival, és Constantinus
Contacufenus Havasalföldi Vajdával, jöven be Erdélybe ekkor
császárságos Tokóli Imre Urunk és Nagysága, a Fényes Török
Parsától adórtól, a vacantsában lévő Erdélyi Fejedelemség
occupatiojára in Anno 1690. Die 15^{ca}: Aprilis meghalván
körtelenfeggel Szeged városában, ama Tosiáji lakkú keresztény
jambor Császári Mihály Kegyelmes Urunk; melly meg neve-
zes helyben a Mjós Ur. Teleki Urunk, a Székelységgel, és bi-
zonyos számú Erdélyi hadakkal, úgy Meisler, Magni,
Doria, és Norkirs Német Generalisok négy Regimentekkel
és a Havasalföldi Vajdaságot reméltő - - -
comparealván, az említett Napon, az hadak meg összközenek,
holcs igen férténykedvén, a végbéli Törökség, a triumphus
Tokóli Imre Urannak cedált, és így az Urat Teleki Urunkat
egy végbéli Török Uffiu Legény Oda Passa le vágta, 700. ama-
nyokat, egy Orát, 3 ezer forintos Gyűrűt találván ő Ke-
gyelménél. Magni és Norkirs Generalok, és a Successivus
Vajda is el veszték, így a Törökségből is, a Szerdair Passa,
No

311

Ashnaimera való köleségeit, Alton a' Gyulifon Tanács U-
raknak ítélték. Kés Nagyságos Terotzi István Uram, egy
persmind Generalifnak - is tetesett Gyulai Ferencz Uram,
Sándor Gáspár Uram, Kun István Uram, és Daczo János
Uram Stello-Mesternek tetesett. Solus István Uram a' Tabla-
fiai között comparealsunk volt mi Terotzkai István Uram,
Ugron Ferencz Uram, és én Balog László, az az órn volt-
tak a' Tanács Urak, egy Stello-Mester, és Tablafiai, míg is
a' végezték úgy folytak mintha plenó Numeró lettek volna,
minden hivatalak a' fen fingo fontosabb dolgokban, mind én
voxcem által, mind a' mint emlékeztem Szegény Balog Bol-
dizár, Horváth Ferencz, és Miklós Uraimék, proxiábruk a'
nagy sorsaság miatt a' dolognak olly gyűlésre való halak-
lás, mellyben az Ország le tsendesedik, sa Tanács Urak, Stel-
ló-Mesterek, és Tablafiai plenó numeró letznek, de az híjja
ba volt, for az igaz mondást adprehendáltak, és adprehendál-
takik némelly Gratias captulo Urak. Azomal a' Salféger
Badensis Hertzeg, avagy Princ Lois el közelgetvén a' ké-
nyér Mezeiig az Országnak minden rendei, úgyhivatván
egybe, hogy az homagium tétel után mindgyárt viszá bot-
sárnak, kerendettek, hogy készüllettel jöhssejenek, de a' ki el nem
szökös, el nem botfáttatós. En is Istennemnek ítéletiből, Mu-
nyad Várából, a' Suspiuo el kerüléséért, és egyéb okokéért is
a' Vintzi Várban recipialván magamat, s azt a' Várat
a' Lakosok fel adván, negyed Napra meg adatasása után
indultam volt el a' Gyulai Ferencz Uram rezentó Level
által compellaltatván, Noha arra is adij el nem indultam
hanem

neha Datto Uramnak láttam ellenem való rímkorát, de
 Mlgs Tököli Imre Urert nem vettem efembe. Azonnal
 Kereptsény Szigetéről Mlgs Tököli Imre Ur 30^z Septemb^r
 az egész Táborral Medgyes felé indula, s ily reményfoggal,
 hogy a Fő Vezér segítségé el érkezik, az egész had elbb eltt
 nyomult a Nemes Armada eltt, mellyet 20. Regimentnek
 mondottanak, és Segesvár mellett, s Udvarhely mellett,
 menvén, Csikba ment bé a Tábor 14^z Octob^r a honnan is
 egy néhány Napok eltt mentünk a Bodza torkában, és
 23^z Octob^r este kéfé a Havasnak fogván, azon éprakt
 által Költörünk, és 26^z Octob^r Havasfal földibe Akna
 nevű faluba találtuk az Erdélyi Uri, és Fő Asszonyo-
 kat; De Aknára hozta a Posta Nándor Fejér - Vár
 meg vételet, kinck R. aranyokat adának. Onnan meg
 indulván 28^z Octob^r jutottunk Stejes nevű városban,
 holon is két nap híján egy holtápig quarrellyoztunk, is
 nem lévén szintén annyira frútsége a Madaknak, mivel
 a Föld meg nem fagyván, vermekben búzát, Zabot, árpát,
 Kölest, Kerti veteményt, bort a Szőlőkben, mellyek körsít
 voltak, igaz eleget találván. 30^z Octob^r bizonyosobban
 hozván maga Postája Mlgs Tököli Imre Urnak cum Cir-
 cumstantiis a Nándor Fejér Vár meg vételet, akkor én
 is az Urnál Gyulai Ferentz Uramnál voltam, maga Tök-
 köli Imre Uram ö Nagysága is az Erdélyi Fő Ren-
 deknek nagyobb részivel, akkor a Torontokokkal két irben
 lötték meg az Örmöt, s az ö Naga Hajduji is sokat löttek

12

kívántam
 is referentia
 ha pedig nem ve
 el Datto Imre
 Mlgs Tököli Imre
 referentia
 Instructio
 Instructio
 Kegyelme ellen,
 felelemben is
 kötelességem
 am ugyan, de
 Ez anietasom
 A: 1690. Die
 Louys Esias
 terpánnak nem
 ttek, és minden
 hoztat. Ez az
 egy Fejérvár
 melkedvön reg-
 kereshetem vol-
 on hanem Imre
 ur Uramnak
 segítségül va-
 septemb^r Vint
 rigestne, holon
 no

12° Novemb^o Egy Kapusi Pápa meg meyerülé mind az
Erdélyi, mind a' Török hadakat.
ugy a' maga' Mly^s Tokóli Imre Uram hadais is. 4° o
vombis egy Trani nevű Hadnagyot igen vizez embere, hol
mi fajtájáért meg lö. 5° Novemb^o Mly^s Tokóli Imre Ur. 5°
Novb^o volt Baji Mihály Urnak lakadalmá. Beszle
Salné Mfeonyommat. 8° Novb^o ugyan Plejsten há
rom kúrussot lödörek meg. 20° Novb^o érkezés a' Lippa
meg vérelének a' híre. 23° Novb^o indulunk el Kálinyo
sra, Kálinyestről ismét. 30° Novb^o jövünk vissza Szar
vesre. Ezenül kezdettünk main egész táborosol feükfi
get látni, a' Tenger, s' abrak dolgából derekafabban.
2° Decemb^o Bekilled meg a' Vajda a' Mly^s Tokóli Imre
Urammal Philippeszen. Az nap körtse a' Szerdán Meise
ter Generalt a' Jó. Keser Fortmannyával, de nem adta
Mly^s Tokóli Imre Ur o' Mga. Az nap örömben tan
szolt Heifler General Gyulai Terensz Urammal. 6° Decemb^o
hallazam meg Taki Andráz Uramtól a' Feltegem be
segségét, hogy Eva kis Leánya születes. 7° Decemb^o Vaji
Urammal az Aldomaffát meg ittuk, de csak módies. Az
nap keressetbe Peldi Uram is a' Leányát, Mly^s Tokóli
Imre Ur jelen létében. 9° Decemb^o indulunk Szarvesz felé
hogy már Erdély felé. 13° jutottunk Torgovistára, is lö.
dörek meg Haller Jozsef Uramat 25° Decemb^o indulunk
hosszú mező felé, s' haltunk meg az Erdőben szena nélkül,
a

12° Novemb^o Egy Kapusi Pápa meg meyerülé mind az
Erdélyi, mind a' Török hadakat.
ugy a' maga' Mly^s Tokóli Imre Uram hadais is. 4° o
vombis egy Trani nevű Hadnagyot igen vizez embere, hol
mi fajtájáért meg lö. 5° Novemb^o Mly^s Tokóli Imre Ur. 5°
Novb^o volt Baji Mihály Urnak lakadalmá. Beszle
Salné Mfeonyommat. 8° Novb^o ugyan Plejsten há
rom kúrussot lödörek meg. 20° Novb^o érkezés a' Lippa
meg vérelének a' híre. 23° Novb^o indulunk el Kálinyo
sra, Kálinyestről ismét. 30° Novb^o jövünk vissza Szar
vesre. Ezenül kezdettünk main egész táborosol feükfi
get látni, a' Tenger, s' abrak dolgából derekafabban.
2° Decemb^o Bekilled meg a' Vajda a' Mly^s Tokóli Imre
Urammal Philippeszen. Az nap körtse a' Szerdán Meise
ter Generalt a' Jó. Keser Fortmannyával, de nem adta
Mly^s Tokóli Imre Ur o' Mga. Az nap örömben tan
szolt Heifler General Gyulai Terensz Urammal. 6° Decemb^o
hallazam meg Taki Andráz Uramtól a' Feltegem be
segségét, hogy Eva kis Leánya születes. 7° Decemb^o Vaji
Urammal az Aldomaffát meg ittuk, de csak módies. Az
nap keressetbe Peldi Uram is a' Leányát, Mly^s Tokóli
Imre Ur jelen létében. 9° Decemb^o indulunk Szarvesz felé
hogy már Erdély felé. 13° jutottunk Torgovistára, is lö.
dörek meg Haller Jozsef Uramat 25° Decemb^o indulunk
hosszú mező felé, s' haltunk meg az Erdőben szena nélkül,
a

BALOG LADISLAUS

EXCERPTA quodam
EX VITA LADISLAI
BALOG

COLLECTANEA
HUNGARICA collig.

2. SZ. pp. 309-317

Mohely, Teleki utar
Ms. 18 sz.

25

hosszú mérésele, s halunk meg az Erdőben p...
a

a nagy Mő-hátán. Te tudod Isten csak itt mi sáda nyomor-
 ruságban voltunk. 1°: Értettünk Hoffu Mezőre, de a 2°
 nap, a nagy út, és a Lovak. éhezése miatt állott el két, avagy
 háromszor Lo arután. In Amő 1691. 1°: Január. indultunk
 Hoffu Mezőről Erdély felé, illy reményseggel, hogy a
 Várad felől jövő Török, s Tarsar conjungállya velünk ma-
 gát. 3°: Januáriú jöttünk az Zernyeji részre a Sár-
 tron belől; Innen 4°: meg vissza térve csak nagy nyomorúan
 bennünk, s midőn vissza törtünk volna, és jövet tudtam va-
 lami Szénát, mellyre hittam egy néhány befűlt keres Embert,
 hogy diverállyunk, kik is annyira jöttek utánunk hogy
 40 szamra teltünk. A honnan az Istenek Nagy Kezvel
 miből, holott sem gondolatom, sem báronságom arra nem les-
 volna; hanem a Társaság ductuffát kellesen követnem, s
 Januáriú este Kálaurral a Havafnak jöttünk, s egész éjjel
 mind jöven Zernyessnél viradtunk meg. 6°: A. Teletem
 miatt haltunk meg egy hávas Oldalban: Te tudod Isten
 is is az én Nyomorúságomat. 7°: Éjjel az utot nem tudván
 jöttünk Pancora, onnan azon éjjel Venizeré. 8°: Január
 az én Istenem Kezelméből jöttünk Fogarasra, külömben
 bekével, de a bal lábammak, ujjaim alatt a Talpár meg-
 vette volt a hideg, melly miatt Fogarasban tovább feküdtem
 két hétet, s az Isten az Urakat meg áldgya mindnyáján
 nagy javorral láttak, jó szót adtak, jó akaratul voltak
 ne

nevezetesen Praefectus Intendi Sal Uram, és Bethlen Elek
Uram; végye tekintetben Isten ezektől az Embereknek velen
tes jószágokat, az én akkori nagy nyomorúságomban, mert
a' Sarvabéli Affronnyal, már a' Sebembe egy darab pro
gánsa volt csak, több reménysegem annál nem volt Havas
alföldiben, mert már pénzen sem kaphattunk se kenyere
se búzát, olly nyomorúságokat szenvedtem, s károkat a'
Mlgs Tököli Amm Uram hadai, s hadakozásai miatt. Vinn
tul hat Szekeres Lovamat, s egy száz forintos Paripámot
vették el a' Kuruszok. Havasalföldibe Nyolc Lovam mar
radat el álván Tekesről, Nyergestől, azon kívül sok Porti
kám, négy szolgám körül egy sem jött haza velém, hanem
ki imis, ki amott gyaloggá maradván, ide haza bonafide
közrel valloam 4000. forint árra kapt; még is Isten sok
jót adgyon az Urnak, ő Nagyságoknak, s ő Kegyelemnek,
nominanter az Urnak Bethlen Miklos Uramnak,
ki is tulajdon kezével tífte séges Levelet írván, Vésztámp
Uramnak és Agának mellettem, mellyet a' több Nof. us
Urak is subscribáltak, mellyre ő Aga mind magamnak
gratiát adott, mind pedig el ves javaimnak restitutioját
ígerte. Paulus Carolus Uram ő Aga is, nagy commise
rationnal recipiált, de mind ezeket az én Istenem nagy
Kegyelemnek tulajdonítottam, a' ki arra hajrya sziveket az
Embereknek a' merre akarja. In Anno 1692. ad Diem
15

15^m: Martii indicáltatvan Generalis Gyűlés Szébenben,
 a' Gyűlés elein a' Diploma fel olvasatosa, mellyet a' Pécsi U-
 Beshlen Gergely Uram hozoz volt, ugyan akkor promul-
 gáltatva Gratiájok mind azoknak, kik Tokóli Imre U-
 rammal aufugiáltak volt. A' Gyűlés elein adtak volt a'
 Catholicus Attyasfiak C. Pincerumban be' foglalt gravame-
 neket, hogy tudniillik ő Kegyelmekek is Püspökök, Colle-
 giumok, Academia'jok legyen. A' Jesuiták be'jövénük
 a' hol három Templom van, edgyiket adgyak oda, s egész
 Husvésig, pro, et contra ezeket discutáltak, in fine finálták
 a' három Religio'k igérték 2000. Forintokat Templom épí-
 tésére, s Monostor ki váltására, de ars nem aueptál.
 van a' Catholicusok, a' dolog in suspensio maradt, vagy
 a' Pécsi Uovar dirimálván tovább a' dolgot, vagy a' kö-
 vetkehető idők folyási. 9^a: April jött le General Vese-
 rányi Uram ö' Nya, a' Statusok Körré proponáltat-
 van Absolon Daniel Uram által, a' Romai Csásár ö'
 Felfege Erdelleyhez való Nagy Kegyelmeffégit, mellynek
 bizonyságául most is Gubernator L. Caetera desiderant.

BALOG LADISLAUS

EXCERPTA quodam
EX VITA LADISLAI
BALOG

COLLECTANEA

HUNGARICA collig.

2. SZ. pp. 309-317

Mohely, Teleki utar
Ms. 18 sz.

VÈGE